

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ
ΚΑΙΣΑΡΙΑΝΗΣ, ΒΥΡΩΝΟΣ ΚΑΙ ΥΜΗΤΤΟΥ
Φορμίωνος 83, Καισαριανή, τ.κ. 161 21. Τηλ. 210-7224123 fax.: 210-7223584
(Internet) <http://www.imkby.gr> - (e-mail) info@imkby.gr

Άριθμ. Πρωτ. Φ.1/3/ 242

Έν Καισαριανῇ τῇ 13ῃ Ἀπριλίου 2021

ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ 242α

Πρός

τούς Πανοσι(ολογι)ωτάτους καί Αἰδεσιμ(ολογι)ωτάτους Πρεσβυτέρους,
τούς Ἱεροκήρυκες καί τούς Ἐφημερίους, τούς Ἱερολογιωτάτους

Διακόνους

καί τά Ἡγουμενοσυμβούλια τῶν Ἱερῶν Μονῶν
τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεώς μας.

Ἀγαπητοί Πατέρες καί Ἀδελφοί,

Ὅσιώτατες Ἀδελφές,

Χαίρετε ἐν Κυρίῳ.

Τό Πάσχα ἡμῶν

«**Τ**ό Πάσχα ἡμῶν ὑπέρ ἡμῶν ἐτύθη Χριστός» (Πρός Κορινθίους Α΄, ε΄, 7). Αυτό τό νόημα ἡ Ἐκκλησία ἀποδίδει στίς ἐορτές τοῦ Χριστιανικοῦ Πάσχα καί κυρίως τοῦ σταυροῦ καί τῆς ἀναστάσεως τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ.

*«Ὁ Σταυρός σου Κύριε,
ζωή καὶ ἀνάστασις,
ὑπάρχει τῷ λαῷ σου·
καὶ ἐπ’ αὐτῷ πεποιθότες,
σέ τὸν ἀναστάντα,
Θεὸν ἡμῶν ὑμνοῦμεν·
ἐλέησον ἡμᾶς»* (Ἑσπέριο Στιχηρό τοῦ πλ. β΄, ἤχου)

Σ ὅλες τίς θρησκεῖες, ἡ ἐορτή εἶναι οὐσιῶδες στοιχεῖο τῆς λατρείας: μέ ὀρισμένες τελετές πού γίνονται σέ ὀρισμένο καιρό. Ἡ κοινότητα τιμᾷ, συνήθως μέ χαρά, αὐτή ἢ τήν ἄλλη πλευρά τῆς ἀνθρώπινης ζωῆς. Εὐχαριστεῖ καί ἐπικαλεῖται τήν εὐνοια τῆς θεότητας. Αυτό πού χαρακτηρίζει τήν ἐορτή στή Βίβλο εἶναι ὁ δεσμός της μέ τήν ἱερή ἱστορία, γιατί φέρνει ὁ ἐπαφή μέ τό Θεό πού ἐνεργεῖ ἀδιάκοπα γιά τούς ἐκλεκτούς Του. Ὡστόσο αὐτές οἱ ἐορτές ἔχουν τίς ρίζες τους στό κοινό πεδίο τῆς ἱστορίας τῆς

σωτηρίας που έκδηλώνονται στο χρόνο μέ τις σωτηριώδεις ενέργειες του Θεού.

Τό Πάσχα τῶν Χριστιανῶν συνδέεται μέ τό Πάσχα τῶν Ἰουδαίων ἀφοῦ ὁ Κύριος θυσιάσθηκε ὅταν οἱ Ἰουδαῖοι ἐόρταζαν τό Πάσχα τους. Ἐκ τούτου θεωροῦμε ἐπίκαιρο νά ἀναφερθοῦμε στήν προέλευση καί τήν διαμόρφωση τῶν Ἰουδαϊκῶν ἐορτῶν πού ἐπέδρασαν στίς ἐορτές τῆς Ἐκκλησίας μας.

I. Προέλευση τῶν Ἰουδαϊκῶν ἐορτῶν

Στήν Βίβλο ἡ ζωή τῶν Ἰουδαίων ἐπηρεαζόταν ἀπό τό ἐπικρατοῦν ἡμερολόγιο πού ὁ χρόνος ἐμετρεῖτο μέ τήν διάρκεια τῆς σελήνης

Αὐτός ὁ σεληνιακός κύκλος καθόριζε τόν Ἰσραηλιτικό μήνα, πού ἔδωσε ὅπως ἦταν φυσικό, εὐκαιρία γιά ἐορτές: κάποτε τήν πανσέληνο (Ψλ. 80, 40). συνήθως τή νέα σελήνη (νεομηνία: 1 Βασ 20,5· 4 Βασ 4,23 Ἀμ 8,5), τέλος τό Σάββατο πού ρύθμιζε τήν ἐβδομάδα (Ἐξ 20,8-11). Ὁ ἡλιακός κύκλος ἔφερνε τήν ἐορτή τοῦ Νέου Ἑτους, γνωστή ὁ ὅλους τούς πολιτισμούς. Ἀρχικά συνδεόταν μέ τήν ἐορτή τῆς Συγκομιδῆς τό φθινόπωρο (Ἐξ 23,16), ἔπειτα μέ τό Πάσχα τήν ἀνοιξη (Ἐξ 12,2). Ἀπό αὐτή τήν τελετή προέρχονται ὀρισμένα τελετουργικά στοιχεῖα τῆς ἡμέρας τοῦ Ἑξιλασμοῦ (βλ. Λευ 16).

Ἐκτός ὅμως ἀπό τό πλαίσιο πού καθορίζουν οἱ κινήσεις τῶν ἀστέρων, ἡ καθημερινή ζωή τοῦ Ἰσραηλίτη, βοσκοῦ καί κατόπι

γεωργοῦ, καθόρισε ἑορτές πού τείνουν νά συγχωνευθοῦν μέ τίς προηγούμενες. Τό Πάσχα, ποιμενική ἑορτή τῆς ἀνοίξεως, γινόταν ἡ προσφορά τῶν ἀπαρχῶν τοῦ ποιμνίου. Ἡ γεωργική ἐργασία ἐξάλλου προκάλεσε τρεῖς μεγάλες ἐτήσιες ἑορτές: τά Ἄζυμα τήν ἀνοιξη, τό Θερισμό ἢ Ἑβδομάδες τό θέρος, τή Συγκομιδή ἢ τρύγο τό φθινόπωρο (Ἐξ. 23, 14-17· 34,18.22). Τό Δευτερονόμιο ἐνώνει τήν ἑορτή τοῦ Πάσχα μέ τήν ἑορτή τῶν Ἀζύμων καί δίνει στήν ἑορτή τῆς Συγκομιδῆς τό ὄνομα «*ἑορτή τῆς Σκηνοπηγίας*» (Δτ 16,1-17). Ὅρισμένες τελετές τῶν σύγχρονων ἑορτῶν δέν μποροῦν νά κατανοηθοῦν παρά μόνο σέ σχέση μέ τήν ποιμενική ἢ τή γεωργική ζωή.

Ὅταν οἱ Ἰουδαῖοι ἐπέστρεψαν ἀπό τήν ἐξορία τους στήν Βαβυλῶνα, ἐμφανίστηκαν μερικές δευτερεύουσες ἑορτές, τά Πουρίμ (Ἐσθ 9,26· βλ 2 Μακ 15,36 ἐξ.), τά Ἑγκαίνια καί ἡ Ἡμέρα τοῦ Νικάνορα (1 Μακ 4,52-59· βλ. 7, 49· 2 Μακ 10,5 ἐξ: 15.36 ἐξ).

Οἱ διάφορες ἑορτές ἀποκτοῦν νέο νόημα ἀπό τό παρελθόν πού θυμίζουν, ἀπό τό μέλλον πού ἀναγγέλλουν, ἀπό τό παρόν τοῦ ὁποίου ἀποκαλύπτουν τίς ἀπαιτήσεις.

1. *Τελετή εὐγνωμοσύνης γιά τά θαυμάσια τοῦ Κυρίου.*

Ὁ Ἰσραήλ τιμᾷ τό Θεό του γιά διαφόρους λόγους. Ὁ Δημιουργός μνημονεύεται κάθε σάββατο (Ἐξ 20,11). Ὁ Ἐλευθερωτής ἀπό τήν Αἴγυπτο εἶναι παρών ὅχι μόνο τήν ἡμέρα τοῦ σαββάτου, ἀλλά καί ὅταν γιορτάζεται τό Πάσχα (Δτ 5,12-15·

16,1). Ἡ ἐορτὴ τῆς Σκηνοπηγίας θυμίζει τὴν πορεία στὴν ἔρημο καὶ τὴν ἐποχὴ τῆς μνηστείας μέ τὸ Θεό (Λευ 23,42 ἐξ· βλ Ἱερ 2,2). Τέλος, ὁ μεταγενέστερος Ἰουδαϊσμός συνέδεσε μέ τὴν *ἐορτὴ τῶν Ἑβδομάδων* (ἐλληνικά, Πεντηκοστή) τὸ δῶρο τοῦ Νόμου τοῦ Σινᾶ. Ἔτσι, οἱ γεωργικὲς ἐορτές γίνονταν ἐορτές ἀναμνηστικές: στὴν προσευχὴ τοῦ Ἰσραηλίτη ποὺ προσφέρει τίς ἀπαρχές. Ἡ εὐχαριστία προσάγεται τόσο γιὰ τὰ δῶρα τῆς γῆς ὅσο καὶ γιὰ τὰ μεγάλα γεγονότα τοῦ παρελθόντος (Δτ 26,5-10).

Τὸ Πάσχα Πάσκα, ἀποτελεῖ τὴν πρώτη καὶ μεγαλύτερη γιορτὴ τοῦ Ἰουδαϊκοῦ ἐορτολογίου. Τὸ ὄνομα τῆς γιορτῆς προέρχεται ἀπὸ τὴν ἐβραϊκὴ λέξη “πεσάκ” ποὺ σημαίνει “πέρασμα”, “διάβαση” καὶ θεσμοθετήθηκε τὴν παραμονὴ τῆς ἐξόδου τῶν Ἰσραηλιτῶν ἀπὸ τὴν Αἴγυπτο (Ἐξ 12, 1-13, 16) σὲ ἀνάμνηση τῆς σωτηρίας τους κατὰ τὴν παρέλευση τοῦ τιμωροῦ ἀγγέλου (Ἐξ 12, 26-27). Γιορταζόταν στὶς 14 τοῦ μήνα Νισάν καὶ τὸ τυπικὸ της περιλάμβανε προμήθεια ἑνὸς χρονιάρικου, ἀρσενικοῦ καὶ χωρὶς σωματικὸ ἐλάττωμα ἀμνοῦ ἢ κατσικιοῦ, σφαγὴ πρὸς τὸ βράδυ, ἐπίχριση τῆς θύρας τοῦ σπιτιοῦ μέ τὸ αἷμα του, ψήσιμο καὶ βρώση τοῦ πασχάλιου θύματος (χωρὶς θραύση τῶν ὀστέων του) μέ ἄζυμο ψωμὶ καὶ πικρὰ χόρτα (σὲ ἀνάμνηση τῆς δουλείας) σὲ ἀτμόσφαιρα βιαστικῆς ἀναχώρησης (ζῶνη στὴ μέση, ραβδὶ στὸ χέρι. Ἦταν θυσία οἰκογενειακὴ, ποὺ γινόταν ὅχι σὲ κάποιο Ἱερὸ ἢ θυσιαστήριο, ἀλλὰ στὸ σπίτι καὶ χωρὶς τὴ μεσολάβηση ἱερατείου.

Μετὰ τὴ θρησκευτικὴ μεταρρύθμιση τοῦ Ἰωσία (Ἐ Παραλειπομένων λέ , 17-18), τὸ Πάσχα ἐπιτρεπόταν νὰ γιορτάζεται μόνο στὴν Ἱερουσαλήμ, μὲ ἀποτέλεσμα ἡ γιορτὴ νὰ ἀποκτήσει ἱεραποδημητικὸ χαρακτήρα. Ἡ σφανὴ γινόταν πλέον στὸν ναό, τὸ δεῖπνο ὅμως, ποὺ περιλάμβανε μεταξύ ἄλλων εὐλογία τοῦ ἄρτου ἀπὸ τὸν ἀρχηγὸ τῆς οἰκογένειας, ἀφήγηση σχετικὴ μὲ τὸ ἱστορικὸ τῆς ἐξόδου, ὕμνολογία καὶ οἰνοποσία, γινόταν στὰ σπίτια. Οἱ ἰδιοκτῆτες σπιτιῶν στὴν Ἱερουσαλήμ ὄφειλαν νὰ διαθέτουν χώρους στοὺς προσκυνητὲς ἀπὸ τὴν ἐπαρχία γιὰ τὴ γιορτὴ. Ἀπὸ τὴν ἐποχὴ αὕτὴ ἐπίσης συνδέεται ἡ θυσία τοῦ Πάσχα μὲ τὴ γιορτὴ τῶν ἀζύμων ποὺ ἀρχικὰ ἀποτελοῦσε ἀνεξάρτητη γιορτὴ συγκομιδῆς.

2. Χαρούμενη πρόγευση τοῦ μέλλοντος.

Ἡ ἐορτὴ, μὲ μιά αὐθεντικὴ ἐλπίδα, κάνει παρόν τό τέλος τῆς σωτηρίας. Τό παρελθόν τοῦ Θεοῦ διασφαλίζει τό μέλλον τοῦ λαοῦ. Ἡ ἀνάμνηση τῆς Ἐξόδου προαγγέλλει καί ἐγγυᾶται μιά νέα Ἐξοδο: μιά μέρα ὁ λαὸς τοῦ Θεοῦ θ' ἀπελευθερωθεῖ ὁριστικά (Ἠσ 43,15-21· 52,1-12· 55,12 ἐξ.), ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ θά ἐπεκταθεῖ ὅ ὅλα τὰ ἔθνη, ποὺ θ' ἀνεβοῦν σὲ προσκύνημα στὴν Ἱερουσαλήμ γιὰ τὴν ἐορτὴ τῆς Σκηνοπηγίας (Ζαχ. 14, 16-19). Ἄς εἶναι λοιπόν ὅλος ὁ λαὸς γεμάτος χαρά (Ψλ. 117· 121· 125), ἀφοῦ βρίσκεται ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ (Δτ 16,11-15· Λευ 23,40).

3. Απαιτήσεις για τό παρόν.

Αυτή ή χαρά ὅμως εἶναι αὐθεντική μόνο ὅταν προέρχεται ἀπό καρδιά συντριμμένη καί ἐξαγνισμένη. Ἀκόμη καί οἱ χαρμόσυνοι ψαλμοί ὑπενθυμίζουν αὐτές τίς ἀπαιτήσεις: «Ἄκουσον, λαός μου!», λέγεται στήν ἐορτή τῆς Σκηνοπηγίας (Ψλ. 80,9 ἐξ.). Ἀκριβέστερα, ἡ ἐορτή τοῦ Ἑξιλασμοῦ ἐκφράζει τήν ἐπιθυμία μιᾶς βαθιᾶς μεταστροφῆς μέ συλλογικές ἐξομολογήσεις (Ψ., 105· Νε. 9,5-37· Δν 9,4-19). Ἀπό τήν πλευρά τους οἱ Προφῆτες δέν παύουν νά διαμαρτύρονται ἐναντίον τῆς ἀπατηλῆς ἀσφάλειας πού μπορεῖ νά δώσει μιά χαρμόσυνη λειτουργία, ὅταν τελεῖται ἀπό ἄπιστες καρδιές: «Μεμίσηκα, ἀπῶσμαι ἐορτάς ὑμῶν...» (Ἀμ. 5,21· βλ Ὡσ. 2,13. Ἡσ. 1,13 ἐξ). Μ αὐτούς τούς φαινομενικά καταλυτικούς χρησμούς, γίνεται ἑκκληση ὄχι γιά τήν πραγματική ἐξάλειψη τῶν ἐορτῶν, ἀλλά γιά τήν πληρότητα τοῦ νοήματός τους: τή συνάντηση μέ τό ζωντανό Θεό (Ἐξ. 19,17).

4. Ἀπό τίς Ἰουδαϊκές ἐορτές στήν αἰώνια ἐορτή

Ὁ Κύριός μας Ἰησοῦς μετεῖχε χωρίς ἀμφιβολία ἔμπρακτα στίς Ἰουδαϊκές ἐορτές τῆς ἐποχῆς του, ἀλλά ἔδειχνε κιόλας ὅτι μόνο τό πρόσωπό του καί τό ἔργο του ἔδιναν ὁ αὐτές ἓνα πλήρες νόημα: ἔτσι γίνεται μέ τή Σκηνοπηγία (Ἰω. 7,37 ἐξ. 8,12· βλ. Μτ 21,1-10 πρλ) ἢ τά Ἑγκαίνια (Ἰω. 10,22-38). Ἰδίως σφράγισε σκόπιμα τή Νέα Διαθήκη μέ τή θυσία του ὁ ἓνα πασχαλινό πλαίσιο (Μτ 26,2.17 ἐξ. 28 πρλ· Ἰω. 13,1· 19,36· 1 Κορ 5,7 ἐξ.). Μ

αυτό τό νέο καί όριστικό Πάσχα, ό Ίησοῦς Χριστός έκπλήρωσε
ἐπίσης τήν εὐχή τῆς ἐορτῆς τοῦ Ἑξιλασμοῦ, γιατί τό αἷμα του
κάνει προσιτό τό ἀληθινό θυσιαστήριο (Ἑβρ 10,19) καί τή μεγάλη
ἐορταστική συνάθροιση τῆς οὐράνιας Ἱερουσαλήμ (12,22 ἔξ). Στό
ἐξῆς ἡ ἀληθινή ἐορτή τελεῖται στόν οὐρανό. Μέ φοίνικες στό
χέρι, ὅπως στήν ἐορτή τῆς Σκηνοπηγίας (Ἀπ. 7,9), τό πλῆθος τῶν
ἐκλεκτῶν πού ἐξαγοράστηκαν μέ τό αἷμα τοῦ ἀληθινοῦ
πασχαλinoῦ Ἀμνοῦ (Ἀπ. 5,8-14· 7,10-14) ψάλλουν ἕναν ὕμνο
παντοτινά νέο (Ἀπ. 14,3) στή δόξα τοῦ Ἀρνίου καί τοῦ Πατέρα
του. Ἡ ἐορτή τοῦ Πάσχα ἔγινε ἡ αἰώνια ἐορτή τοῦ οὐρανοῦ.

Τό οὐράνιο Πάσχα, ὅπως ὁδήγησε τό πλῆθος τῶν ἰουδαϊκῶν
ἐορτῶν στήν ἐσχατολογική τους ἐνότητα, παρέχει στό ἐξῆς νέο
νόημα καί στίς πολλαπλές ἐορτές τῆς Ἐκκλησίας πάνω στή γῆ.
Διαφέρουν ἀπό τίς Ἰουδαϊκές ἐορτές, γιατί ἀποτελοῦν ἀνάμνηση
ἐνός γεγονότος πού ἔγινε μιά γιά πάντα καί πού ἔχει αἰώνια ἀξία.
Μοιάζουν ὅμως μ' ἐκεῖνες, γιατί καί οἱ χριστιανικές ἐορτές
παραμένουν ὑποταγμένες στό ρυθμό τοῦ χρόνου καί τῆς γῆς, ἐνῶ
συγχρόνως συνδέονται μέ τά μεγάλα γεγονότα τῆς ζωῆς τοῦ
Ίησοῦ Χριστοῦ. Ὅσο κι ἂν ἡ Ἐκκλησία πρέπει νά προσέχει ὥστε
νά μή δίνει ὑπέρμετρη ἀξία στίς ἐορτές της (βλ. Γαλ 4,10), πού κι
αὐτές παραμένουν ἡ σκιά τῆς ἀληθινῆς ἐορτῆς (βλ. Κολ 2,16), δέν
πρέπει ὥστόσο νά φοβᾶται τήν πολλαπλότητα τῶν ἐορτῶν.

Τό κέντρο τῆς λατρευτικῆς ζωῆς βρίσκεται πρίν ἀπ' ὅλα στό
πασχάλιο μυστήριό πού μνημονεύεται στή Θεία Εὐχαριστία, ἡ

όποια συγκεντρώνει τήν κοινότητα τῶν πιστῶν τήν Κυριακή, Ἡμέρα τῆς Ἀναστάσεως τοῦ Κυρίου (Πραξ 20,7· 1 Κορ 16,2· Ἀπ. 1,10). Ἀφετηρία τῆς ἐβδομάδας πού τό τέρμα της ἦταν τό Σάββατο, ἡ Κυριακή δηλώνει τή ριζική καινοτομία τῆς χριστιανικῆς ἐορτῆς, ἐορτῆς μοναδικῆς πού ἡ ἀκτινοβολία της φωτίζει ὁλόκληρο τό ἔτος, καί πού ὁ πλοῦτος της ἀναπτύσσεται ὅ ἕναν ἐορταστικό κύκλο γύρω ἀπό τό Πάσχα.

Θά μπορέσει στή συνέχεια νά ξαναβρεῖ τούς φυσικούς κύκλους, φέρνοντας στή μνήμη τόν πλοῦτο τῆς Ἰουδαϊκῆς κληρονομιάς της. Αὐτό θά γίνεται πάντα μέ τήν ἐνεργοποίηση τῆς κληρονομιάς αὐτῆς διά τοῦ γεγονότος τοῦ Χριστοῦ καί μέ τόν προσανατολισμό της πρός τό μυστήριο τῆς αἰώνιας οὐράνιας ἐορτῆς.

Ὁ σταυρός καί ἡ ἀνάσταση τοῦ Κυρίου μας Ἰησοῦ Χριστοῦ εἶναι τό μυστήριο τῆς σωτηρίας μας μέ συνέπειες ἠθικές, ἀλλά καί πνευματικές, ἐγκόσμιες καί αἰώνιες, οὐ μόνον στήν προσωπική ζωή μας.

Χωρίς τόν φωτισμό τῆς Χάριτος τοῦ Θεοῦ ἡ σκέψη τῶν ἀνθρώπων καί τῶν θεωρουμένων σοφῶν, ἀδυνατεῖ νά διεισδύσει στό μυστήριο καί νά ἀνακαλύψει τό οὐσιαστικό νόημά του.

Οἱ συγγραφεῖς τῆς Καινῆς Διαθήκης μᾶς πληροφοροῦν περί τῶν γεγονότων καί μᾶς ἐξηγοῦν ὅσα ὁ Κύριός μας Ἰησοῦς Χριστός ὁ Ἰδιος ἐξήγησε «περί ἑαυτοῦ» γι' Αὐτόν τόν Ἰδιο.

Ὡστόσο ἀφ' ενός μὲν οἱ εἰδωλολάτρεις θεώρησαν τὸν θάνατο μιά ἀνοησία (μωρία) ἀφ' ἑτέρου δέ οἱ Ἰουδαῖοι νομοδιδάσκαλοι σκάνδαλο ἀδυνατοῦσαν νὰ ἐξηγήσουν γιατί σταυρώθηκε καὶ θανατώθηκε ὁ Λυτρωτής. Τό μυστήριον τοῦ σταυροῦ ἦταν ἀδικαιολόγητο καὶ ἀνεξήγητο.

Ὁ σταυρικός θάνατος ἦταν συνδεδεμένος μέ ὃ, τιδήποτε θύμιζε ντροπή καὶ ἀτιμία. Τό νὰ μιλήσεις γιά σωτηρία μέσῳ μόνο τῶν παθημάτων καὶ τοῦ θανάτου ενός σταυρωμένου, ἦταν ὃ, τι ἔπρεπε γιά νὰ προκαλέσει μέσα τους καθαρὴ πριφρόνησι καὶ τίποτε ἄλλο.

Ὁ ἀπόστολος Παῦλος μέ τούς λόγους του δείχνει τήν ἀπουσία τῆς ἐξύψωσης τῶν ἀνθρώπων καὶ δίνει ἔμφαση στό γεγονός ὅτι κάτι τέτοιο εἶναι ἀσύμφωνο μέ τήν ἀληθινὴ φύσιν τοῦ Εὐαγγελίου. Αὐτό πού τονίζει εἶναι πῶς τό μήνυμα τοῦ σταυροῦ εἶναι τό ἀντίθετο ἀπὸ ὅλα αὐτά πού οἱ ἄνθρωποι θεωροῦν ὅτι εἶναι ἀληθινοὶ σοφία (Πρὸς Κορινθίους Α' , ἀ' , 18-25).

Οἱ Ἕλληνες ἦταν λάτρεις τῆς σοφίας (τό κυριολεκτικὸ νόημα τῆς λέξης «φιλόσοφοι»). Στό μήνυμα ὅμως τοῦ εὐαγγελίου δέν ὑπῆρχε τίποτα πού νὰ ἐλκύει τήν ὑπερηφάνειά τους γιά τήν γνώση. Γιά κείνου πού βρίσκονται στὸν δρόμο τῆς σωτηρίας τό μήνυμα τοῦ εὐαγγελίου εἶναι ἡ δύναμις τοῦ Θεοῦ. Ἀκούουν τό μήνυμα, τό δέχονται μέ πίστη καὶ τό θαῦμα τῆς ἀναγέννησης λαμβάνει χαρὰ στήν ζωὴ τους. Γιά τὸν ἀπόστολο Παῦλο ὑπάρχουν δύο τάξεις ἀνθρώπων ἐκεῖνοι πού χάνονται καὶ ἐκεῖνοι

πού σώζονται. Δέν υπάρχει καμμία ενδιάμεση τάξη. Οἱ ἄνθρωποι μποροῦν νά ἀγαπᾶνε τήν ἀνθρώπινη σοφία τους ἀλλά μόνο τό εὐαγγέλιο ὁδηγεῖ στή σωτηρία.

Ὁ Θεός πραγματοποιεῖ τούς σκοπούς του μέ τρόπους πού φαίνονται ἀνόητοι στούς ἀνθρώπους. Συχνά χρησιμοποιεῖ μεθόδους πού οἱ σοφοί τοῦ κόσμου τούς κοροϊδεύουν, ὥστόσο αὐτές οἱ μέθοδοι ἐπιτυγχάνουν τά ἐπιθυμητά ἀποτελέσματα. Ὁ σταυρικός θάνατος τοῦ Κυρίου παραμερίζει ὅλες τίς προσπάθειες τοῦ ἀνθρώπου παύσει τόν θανατό του καί παρουσιάζει τόν Ἰησοῦ Χριστό ὡς τόν μοναδικό δρόμο πρὸς τόν Θεό.

Γιά τούς Ἰουδαίους ὅμως ὁ σταυρωμένος Χριστός ἦταν ἓνα κήρυγμα προσβλητικό. Ἐκεῖνοι ἀνέμεναν ἓνα ἰσχυρό στρατιωτικό ἡγέτη πού θά τούς ἀπελευθερώσει ἀπὸ τήν καταπίεση τῆς Ρώμης. Ἀντ' αὐτοῦ τό εὐαγγέλιο τούς προσφέρει ἓνα ταπεινά σταυρωμένο πάνω σ' ἓνα ντροπιαστικό σταυρό. Γιά τούς εἰδωλολάτρες ὁ σταυρωμένος Χριστός ἦταν ἓνα κήρυγμα ἀνόητο. Δέν μποροῦσαν νά καταλάβουν πῶς κάποιος πού πέθανε μέσα σέ μία τέτοια φαινομενική ἀδυναμία καί ἀποτυχία θά μποροῦσε νά λύσει τά προβλημάτά τους. Κατά παράδοξο τρόπο, ὅμως ὅλα ὅσα ἀναζητοῦσαν Ἰουδαῖοι καί Ἕλληνες βρίσκονταν κατὰ ἓνα ὑπεροχο τρόπο στὸν Κύριο Ἰησοῦ Χριστό. Γιά ἐκείνους πού ἀκούουν τό κήρυγμά Του καί τόν ἐμπιστεύονται Ἰουδαῖοι καί εἰδωλολάτρες ὁ Χριστός γίνεται τοῦ Θεοῦ δύναμη καί τοῦ Θεοῦ

σοφία. Στήν πραγματικότητα δέν ὑπάρχει οὔτε ἀνοησία οὔτε ἀδυναμία στό Θεό.

* * * * *

5. Μεγάλη Ἑβδομάδα

Αὐτά τά γεγονότα παρέλαβε ἡ Ἐκκλησία καί μέ τήν θεολογία της στήν θεία λατρεία καί τήν θεματολογία τά διδάσκει καί τά σχολιάζει στίς Ἱερές Ἀκολουθίες τῆς Μεγάλης Ἑβδομάδος.

Ἡ πένθιμος ὄψις τῶν ναῶν μας μέ τίς κατανυκτικές ἱερές Ἀκολουθίες, τά προφητικά ἀναγνώσματα τοῦ θείου πάθους, τά λυρικότατα τροπάρια στά ὁποῖα διαπλέκονται ἡ θεία ἀγάπη καί τά ἀνθρώπινα συναισθήματα ἄλλοτε ἀσθενῇ καί ἄλλοτε περιπαθῇ ὅπως περιγράφονται στίς δραματικές σελίδες τῶν εὐαγγελίων ἐλκύουν τούς πιστούς πρὸς ἐκκλησιασμόν περισσότερο ἀπό ὅποια ἄλλη ἐποχή τοῦ ἔτους.

Οἱ κίνδυνοι ἀπό τήν πανδημία ἔχουν ἐπηρεάσει καί τήν θρησκευτικότητα τῶν πιστῶν.

Οἱ Ποιμένες τῆς Ἐκκλησίας πρέπει νά εἶναι προσεκτικοί γιά τήν προστασία τῶν ἐκκλησιαζομένων, τηρουμένων τῶν ἀποφάσεων τῆς Κυβερνήσεως. Δέν πρέπει νά κινδυνεύσει ἐξ αἰτίας μας οὐδεὶς Χριστιανός.

Σέ προηγούμενες ποιμαντορικές Ἐγκυκλίου μας γιά τό Πάσχα ἔχουμε δώσει ὁδηγίες γιά τήν τέλεση τῶν Ἱερῶν Ἀκολουθιῶν τίς ἡμέρες τῶν ἐορτῶν τῆς Μεγάλης Ἑβδομάδος καί

για τήν οργάνωση τῆς ἐνοριακῆς ζωῆς. Αὐτά δέν τά ἐπαναλαμβάνουμε. Ἰσχύουν ὡς ἔχουν. Στήν θεία Λειτουργία τῆς Ἀναστάσεως θά ἀναγνωσθεῖ τό ἐπισυναπτόμενο Πασχάλιο Μήνυμά μας.

Ἐπίσης τό ἐφετινό Πάσχα γιά τήν πνευματική οἰκοδομή τῶν πιστῶν ἐκδώσαμε τά τεύχη πού ἀναφέρονται στήν συνέχεια:

ά . Ὁλβιος Τάφος

β . Τό Πάσχα ἡμῶν

γ . Ἰησοῦς Χριστός ὁ ἐκλεκτός τοῦ Θεοῦ

*Τέλος ὑπενθυμίζουμε ὅτι θά διεξαχθοῦν οἱ στήν συνέχεια
δισκοφορίες*

ά . Τήν Κυριακή τῶν Βαΐων ὑπέρ τῶν «σεισμοπλήκτων Ἱερῶν Μητροπόλεως τῆς Θεσσαλίας (Λαρίσης καί Τυρνάβου, Ἐλασσῶνος καί Τρίκκης καί Σταγῶν)».

β . Στήν Ἀκολουθία τῶν Ἀχράντων Παθῶν τῆς Μεγάλης Πέμπτης ὑπέρ «τοῦ Παναγίου Τάφου»

γ . Στήν Ἀκολουθία τῆς Ἀποκαθηλώσεως τήν Μεγάλη Παρασκευή ὑπέρ τοῦ «Κεντρικοῦ Ταμείου Φιλανθρωπίας».

δ . Στήν Ἀκολουθία τῆς Ἀναστάσεως ὑπέρ τοῦ «Κεντρικοῦ Ταμείου Φιλανθρωπίας».

Οἱ πιστοὶ προσέρχονται μέ πίστη καί κατάνυξη καί προσπαθοῦν νά βιώσουν τίς διάφορες φάσεις τοῦ θείου δράματος ἀπό τῆς θριαμβευτικῆς εἰσόδου τοῦ Κυρίου εἰς τήν ἁγίαν πόλιν μέχρι τοῦ θριάμβου τῆς Ἀναστάσεως καί ἐξαγνίζονται ἀκούοντες ὅτι ὁ Κύριος θά δωρήσῃται τήν ἄφεσιν τῶν πταισμάτων «τοῖς ἐορτάζουσι πόθῳ τὰ ἄχραντα πάθη Αὐτοῦ».

Εὐχομαι νά ἐορτάσουμε Πάσχα Κυρίου ἀνανεωμένοι ἀπό τήν δύναμη τῆς ἀναστάσεώς Του, ἁγιασμένοι ἀπό τήν θυσία Του, γεμᾶτοι εἰρήνη, χαρά χωρίς φόβο.

Μετά πατρικῶν πασχαλίων εὐχῶν καί ἀγάπης.

Ο ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ

† Ὁ Καισαριανῆς, Βύρωνος & Ὑμηττοῦ Δανιήλ.

